అతడూ-ఆమే

పంజరం బతుకుకి అలవాటుపడిపోయిన చిలకలా-
బలంలేని అడుగుల్తో-
చెయ్యని నేరానికి శిక్ష అనుభవించవలసిన మనిషిలా-
కుర్చీ అంచున-
భయం భయంగా కూర్చుంది-ఆమె.
ఆమె కాళ్ళముందు-ద్వారంలోంచి పడుతున్న సాయంకాల ఎండ-
దేముడు పరచిన బంగారు చాపలా ఉన్నా-
ఆమె చూపులో దేముడు ఉన్నాడన్న నమ్మకం కంటే-
లేడన్న భయమే కనిపిస్తుంది.
ఊపిరి సలపని మనిషిలా - ఆమె - ఒక్కసారి - గుండెల నిండా ఊపిరి పీల్చుకొని-పైట-రెండో భుజం మీద కూడా కప్పుకొని-
ఎదురు కుర్చీలో ఉన్న అతనివేపు-
వికృతమైన పెళ్ళికూతురు-అందమైన పెళ్ళికొడుకు-వేపు చూసినట్టు-
భయంగా-బాధగా చూసింది ఆమె-తను అతిఅందంగానే-ఉన్నా

*　　　*　　　*

ఎదురు కుర్చీలో కూర్చున్న అతను-
జీవితమంతా తపస్సు చేసి-
దేముడు లేడని కనుక్కున్న మనిషిలా-
నిర్లక్ష్యంగా-నిర్భయంగా ఉన్నాడు.
మనిషి కళ్ళల్లో కొంచెం నీరసం కనిపించినా-
తనకు ముప్పైఏళ్ళు పెరిగిన-బలం వంట్లోనూ-

సత్తువ మనసులోనూ—ఉన్నాయి.

అతను—ఆమెని పరిశీలనగా చూసేడు.

"వెలిసిపోయిన వెన్నెల బొమ్మలా ఉంది"

అనుకున్నాడు.

సమంగా ఆ మాటలే అన్నాడు—వాళ్ళు మొదటి

సారి—పార్టీలో కలుసుకున్నప్పుడు—ఇందిరని

చూపిస్తూ.

"పాపం—ఆమె భర్తని ఉరితీశేసేరు—రాజకీయ నేరానికి" జవాబు చెప్పింది ఆమె.

పసిపాప మీద నుంచి – కారు పోనిచ్చినవాడిలా—

తనని తానే క్షమించుకోలేనన్న—బాధతో—

చూసేడు అతను

"పాపం—ఆమె గర్భిణి కూడా" అతని చూపుని

చూడకుండానే—అన్నాదామె.

తను—అన్నమాటలను—భగవంతుడు కూడా—క్షమించడు—అన్న బాధతో—

"నేను—మాటలు వచ్చిన మృగంలా కనిపించడం లేదూ?"

తనకు తానే శిక్ష వేసుకుంటూ – ఆమెవేపు—ప్రార్థనాపూర్వకంగా చూస్తూ – అడిగేడు.

"తెలియక చేసిన తప్పుకి—ఎవరేం అంటారు?

పాపం—ఆవిడ భర్త బతికి ఉన్నప్పుడు—వెన్నెల బొమ్మే—ఇప్పుడు—వెలిసిపోయింది"—అతి సుళువుగా—క్షమించేసింది—ఆమె.

ఆవిడ క్షమే—అతని బాధని పెద్దది చేసింది.

"పాపం—ఆవిడకి పుట్టబోయీ—బిడ్డకి—పుట్టేసరికే తండ్రి ఉండడ—దురదృష్టవంతురాలు" సానుభూతితో అన్నాడు— అతను.

"ఆవిడ అలా అనుకోవడం లేదు. పిల్లని – తండ్రి అడుగుల్లో నడిపిద్దామని ఆమె కోరిక—కడుపులో—కారుచిచ్చు ఉన్నా—

ఆమె నిండుకొండ

పేలని అగ్నిపర్వతం" అన్నాదామె.

"ఆవిడకు-నేను చెయ్యగల ఉపకారం - ఏమన్నా - ఉందా" అభ్యర్థించేడు.

"ఆత్మాభిమానం గల మనిషి - తనకు ఎవ్వరి సాయం - అక్కర్లేదంటుంది.

తన తోవలో నిప్పులు పొయ్యని ప్రతివాళ్ళూ

తనకు సహాయం చేసినట్టే అంటుంది"

"ఆవిడ దేవత-చెయ్యెత్తి దణ్ణం పెట్టాలి" అన్నాడు-

అతను-మనసులో సాష్టాంగపడుతూ.

ఈ సంఘటన కొన్ని సంవత్సరాల కింద జరిగినా - అతనికి సుస్పష్టంగా గుర్తుకు వచ్చింది.

* * *

ఆమె కాళ్ళ ముందు బంగరు చాప కొంచెం పాడుగైంది.

గోడ గడియారం చప్పుడు - వాళ్ళ గుండెల్లో - సమ్మెట పోటుల్లా ఉన్నాది.

బాధతో నిండిపోయిన వాళ్ళ గుండెలు - మాటలు మరిచిపోయి - మూగవైపోయేయి.

ఏమనాలో-తోచక-అతను ఇబ్బందిగా-కదిలేడు కుర్చీలో

గడియారం గంట కొట్టింది.

ఎక్కడో-కళ్ళు విడని-వీధి కుక్కపిల్ల-తల్లికోసం-ఏడిచింది.

ఏదో మాట్లాడాలి-కాబట్టి

"ఎలా ఉన్నావ్?"

అతనే అడిగేడు.

ఆమెని అతను ఎప్పుడూ అలాగే పలకరిస్తాడు. కాని ప్రతీసారీ అలా పలకరించినప్పుడు-అతని కంఠస్వరంలోనో-ముఖ కవళికలలోనో-ఎంతో కొంత మార్పు ఉంటుంది. ఇప్పటి పలకరింపులో కంఠస్వరం - అతని అలాటి కంఠస్వరంతో - అది వరకు - అతను ఒక్కసారే పలకరించేవాడు. అప్పుడామె తెల్లని ఆసుపత్రి పక్కమీద పడుకొని ఉంది. పరుపు మీద - నిలువెత్తు దంతం బొమ్మలా ఉంది.

గోడ తెలుపు.

మీద తిరుగుతున్న ఫేన్ తెలుపు.

వెలుగుతున్న ట్యూబ్ లైట్ తెలుపు.

చుట్టూ ఉన్న మనుష్యుల బట్టలు తెలుపు.

అప్పుడే మత్తుమందు నుంచి కోలుకుంటున్న – ఆమెకు – చచ్చిపోయి–తెల్లమేఘాల దొంతర్ల మధ్య చిక్కుకుపోయినట్టు–అనిపించింది. కాని వెంటనే – పక్కని వేలాడుతున్న రక్తపు సీసాను చూసి జడుసుకుంది.

సమంగా–అదే టైముకి–అతను భగవంతుళ్ళా–"ఎలా ఉన్నావ్?" అని పలకరించేడు. ఆ పలకరింపులోని–ఆప్యాయతా– అభిమానం–గౌరవం–ఆమె ఇప్పటి వరకు మరిచిపోలేకపోయింది. ఇప్పటి–పలకరింపులో కూడా–మళ్ళీ అదే–ఆప్యాయత– అభిమానం–గౌరవం–తను బతికి ఉన్నన్నాళ్ళూ – ఎన్నాళ్ళు బతుకుతుందో తెలియకపోయినా–మరచిపోలేనని–భయపడి కళ్ళు దించుకొంది.

"బాగానే ఉన్నాను"–అప్రయత్నంగా చెప్పిన ఆమె జవాబు–మీద హెలికాప్టర్ చప్పళ్ళో–కరిగిపోయింది.

ఆ హెలికాప్టర్ నుంచి–భగవాన్! ఒక బాంబు పడి – తను చచ్చిపోతే–ఎంత బాగుండును–అనుకుంది. ఆమె.

"రేపు లేని మనిషిని నేను. చల్లని చావే నాకు కన్నతల్లి వొడి భగవాన్!

ఇలా కొంచెం–కొంచెం–ఎందుకు చంపుతావ్ నన్ను?

కిందటి జన్మలో

ఏ పురుగుల పువ్వుల్తో పూజించేనో!

ఏ నిప్పుల నైవేద్యం పెట్టేనో

నా పూజల ఫలం–

నా నోముల పంట–

ఇలా పెను పళ్ళచక్రాల మధ్య–

కోసుకుపోవడమే కాబోలు"

కనిపించని దేముణ్ణి–తిట్టడానికైనా–ఆమెకు ఓపిక లేకుండా పోయింది.

తను లారీ కింద పడిపోయినట్టూ—లారీ చక్రాలు
తనమీదే నిలబడిపోయినట్టూ—బాధ పడుతోంది—ఆమె.
'దీన దయాళూ...
ఏమిటి నీ క్రూరలీల...?
ఏ మండే ఎడారిలో
ఏ రగిలే గుండంలో
ఇంకిపోయేయి—నా కన్నీళ్ళు?'
అని భయంతో వణికిపోయింది.
పువ్వులాటి హృదయం – ఆమెది
రెండేళ్ళ కింద—ఆమె కారు 'రివర్స్' చేస్తున్నప్పుడు—తన కూతురి ఆటబొమ్మ—చక్రం కింద పడి పగిలిపోతే—రోజల్లా కన్నీళ్లు—ఆపుకోలేక పోయింది.

ఇప్పుడు—తన హృదయం—ఎండి—బండబారిపోయింది.
రేపటికి, ఒక వ్యక్తి నిండు ప్రాణాలు పోతాయి.
తన కూతురు అనాథ—అయిపోతుంది.
కాని బతుకులో—
తనకి కావలసిన మనిషిని—
ఆఖరుసారి కలుసుకున్నప్పుడు—
ఆడడానికి మాటా—
కార్చడానికి కన్నీరూ—
కరువైపోయేయి ఆమెకు.
అతనిది ఎప్పుడూ నిండుగుండే—
బాలభానుడిలా ప్రశాంతంగా—గంభీరంగా—
ఎప్పుడూ ఉండగలడు అతను—
ఆఖరికి "నిన్ను రేపు ఉరి తీస్తారు" అని ఎవరైనా చెప్పినా—
అతని చిరునవ్వు చెరగదు.
కానీ అంతటి ధైర్యశాలీ—ఒక్కసారి గాఢంగా నిట్టూర్చేడు—
ఆమె దైన్యం చూసి.

ఆ నిశ్వాస—ఆమె చెంపకు—కాలనాగు బుసలా—తగిలింది.

ఆమె కళ్లు ఎత్తి అతన్ని చూసింది.

అతను—కిటికీ లోంచి—ముస్తాబైన పెళ్లికూతురులా

ఉన్న పూలమొక్క వేపు చూస్తున్నాడు.

రెండు పెద్దతెల్ల—పువ్వుల్లో—పుట్టుకొస్తున్న బంగారు మొగ్గల్లా—రెండు బంగారు పిచ్చికలున్నాయి. అతనికి బంగారు పిచ్చికలంటే ఎంతో ఇష్టం. రెండేళ్ల కిందట—తన పుట్టినరోజుకి—తను వేసిన బంగారు పిచ్చికల పెయింటింగ్— ఆమెకి ఇస్తూ "నీకు బంగారు పిచ్చికని చూస్తే ఏమనిపిస్తుంది" అని అడిగేడు.

"తీరుతున్న కోరిక" అంది ఆమె సున్నితంగా.

అతను బంగారు పిచ్చికల్ని—చూస్తే—ఆనందించకుండా ఉండలేడు.

కాని ఇప్పుడు మాత్రం—అతని ముఖంలో—ఆనందం లేదు సరికదా—లోతు తెలియని గాంభీర్యత—కనిపిస్తోంది.

అతనిలో ఏ చలనమూ లేదు.

తన గురించి అంత బాధ పడుతున్నాడా—అని భయపడింది ఆమె.

"కొంపతీసి—అతని గురించేనా అంత బాధా?" అన్నతలపు రాగానే — భయంతో వణికిపోయింది. అకస్మాత్తుగా నిద్రలోంచి లేచినవాడిలా—అతను "ఎలా ఉంది నీ కూతురు" అని చిరునవ్వు నవ్వుతూ అడిగేడు.

ఆమె తుళ్ళిపడింది.

తన కూతుర్ని అతను ఎప్పుడూ యశోద అనే అంటాడు.

అదివరకు—ఒక్కసారే—అన్నాడు "ఎలా ఉంది నీ కూతురు?" అని.

అప్పుడు ఆమె ఆస్పత్రిలో పురుడు పోసుకుంది.

అప్పుడు—అతన్నీ—ఆమెనూ కూడా—'కండిషనల్ బెయిల్' మీద వదిలేరు—జెయిల్లోంచి. ఆస్పత్రిలో పురిటి మంచం మీద— కలకీ, వాస్తవానికీ మధ్య స్థితిలో—ఆమె ఉన్నప్పుడు—నిశ్శబ్దంగా నీడలా నడచి వచ్చి—తన కాళ్ళవేపు నిలబడి—"ఎలా వుంది నీ కూతురు?" అని అడిగేడు.

"ఉయ్యాల్లో ఉంది—చూడండి" అంటున్నప్పుడు ఆమె చెంప మీద ఒక కన్నీటి ముత్యం మెరిసింది. "నేను చూస్తాలే. కాని తన

కూతురు ఎలా ఉందో-తల్లే చెప్పగలదు" నవ్వుతూనే అన్నాడు. కాని ఆ మాటలు-అతను నవ్వులాటకి అన్నవి కావని-అతను అన్నది అతను నమ్ముతున్నాడనీ-అతని కంఠస్వరంలో ధ్వనించింది.

"రేపు చెప్తా" అంది-ఏమనాలో తోచక.

అతను ఉయ్యాల వేపు నడిచివెళ్లి-పిల్లని రెప్ప వెయ్యకుండా-చూసేడు. "గుళ్ళో దీపంలా ఉంది. యశోద అని పేరు పెట్టు" అన్నాడు.

అతను ఎవ్వర్నీ ఏదీ కోరడు. అడగందే సలహా ఇవ్వడు.

అలాటి అతను-కోరక-కోరక-ఒక్క కోరిక కోరేడు. అతని కోరిక-ఆజ్ఞగా తీసుకుంది. కూతురికి 'యశోద' అనే పేరు పెట్టింది. ఆలోచనల్లోంచి-ప్రస్తుతానికి వచ్చి-అతని ప్రశ్నకి జవాబుగా-"స్కూల్లో వెయ్యాలి" అంది.

"స్కూళ్ళూ-చదువులూ-నిరుద్యోగాలూ ఎప్పుడూ ఉన్నవే. ఎలా ఉంది యశోద?" తరచి అడిగేడు.

ఆమె మొదటిసారి-అతని దగ్గర నిజం దాచింది. యశోద-కనిపించని తండ్రి కోసం-బెంగ పెట్టుకొని-మంచం పట్టిందన్న నిజం భరించరానిది. "ఎప్పుడూ ఒక్కటే అల్లరి. పుస్తకాల్లో బొమ్మలు ఎంత చూపినా-తనివి తీరదు-ఆపిల్లకి"-ముఖం పక్కకు తిప్పుకొని-రహస్యం చెబుతున్నట్టు-అతి మెల్లగా అనగలిగింది.

"చివరి క్షణాల్లో కూడా-ఒక అమాయకపు ప్రాణిని మోసం చేయిస్తున్నావా? అబద్ధం ఆడక తప్పని పరిస్థితిలో పెడుతున్నావా? భగవాన్!" మనసులో ప్రార్థించింది. "యశోద పెద్దయ్యేక ఏమిటి చెయ్యాలనుకుంటున్నావ్?" ఉత్సాహంగా అడిగేడు. "న్యాయం-ధర్మం-నిజం కోసం నిలబడాలని నాకోరిక" అంత పెద్దగా అన్నందుకు-తానే ఆశ్చర్యపోయింది.

"తథాస్తు" కళ్లు మూసుకొని అన్నాడు. ద్వారంలో ఎండ రెండో గోడ వరకూ పాకింది.

* * *

అంతవరకూ-మూలని కుర్చీలో కూర్చొని వీళ్లవేపు చూడకుండా-కిటికీలోంచి బైటకు చూస్తున్న-మూడోమనిషి-దేవుడి గుడిలో జోళ్ళతో

నడవవలసినందుకు చింతిస్తున్నవాడిలా—అతని వద్దకు చప్పుడు కాకుండా నడిచి వచ్చి—సిగరెట్టు ఇచ్చి—లైటరు వెలిగించేడు.

అతను సిగరెట్టు వెలిగించుకున్నాక—ఆ మూడో వ్యక్తి "సార్—నన్ను—రాక్షసుడు..." వాక్యం పూర్తి చెయ్యలేకపోయేడు.

ఆ మూడో వ్యక్తి—చప్పుడు కాకుండా వరండాలోకి నడిచి వెళ్ళి—సిగరెట్టు అంటించేడు.

ఎక్కడో వానపాము వెక్కి ఏడుస్తున్నట్టు అనిపించింది అతనికి.

*   *   *

తర్వాత కొంత సేపటికి ఆమే—ఆ మూడో వ్యక్తీ—జెయిల్ ఆవరణలో నడుస్తున్నారు.

"మీరు క్షమిస్తే..." తల వంచుకొని నడుస్తున్న అసిస్టెంట్ జెయిలర్ (ఆ మూడో వ్యక్తి) అన్నాడు.

ఆమె నడుస్తూనే అతని వేపు చూసింది. ఆశ్చర్యంగా, సర్వనాశనం అవుతున్న ఆమెని అతను కోరగలిగింది—ఏమిటా— అన్నది ఆమె ఆశ్చర్యం.

"మీ వార్ని రోజూ చూస్తూనే వున్నాను" భక్తితో అన్నాడు అతను.

ఆమె నడుస్తూనే ఉంది.

"మీ ఎడ్రసు ఇస్తే మీ యశోదని చూడడానికి వస్తాను—రేపు"

అప్రయత్నంగా ఆగింది ఆమె.

రేపు

అతనికి—అంటే ఆమె భర్తకి ఉరితీస్తారు.

("ఆంధ్రజ్యోతి" దీపావళి సంచిక 1989)

★ ★ ★